

F-sanaa häpyä vailla

Siinä se on. Neljä askelta sisäänkäynniltä, kolme ostokoreista, kaksi ananaksista, yksi yrteistä. Portugalilaiseen *supermercadoon* on vaikea tulla näkemättä pari metriä korkeaa kapeaa kirjahyllytelinettä. Vielä vaikeampaa on tajuta, ettei se sisällä teoksia *Intohimon tyrskyt* eikä *Jolanda – häikäilemätön perijätär*. Harlekiiniromaanien sijaan esillä ovat nämä tuoretavarat:

- Maria do Carmo Vieira,
Portugalin kielen opetuksesta
Luciano Amaral, *Portugalin talous viime vuosikymmeninä*
Maria João Valente Rosa & Paulo Chitas, *Portugali numeroina*
J. L. Saldanha Sanches, *Vero-oikeus*
David Justino, *Kasvattamisen vaikeus*
Miguel Morgado, *Auktoriteetti*
Conceição Gomes,
Oikeudenkäynnin viivästyminen
Miguel Nogueira de Brito,
Yksityisomaisuus
José Manuel Fernandes,
Vapaus ja tiedonvälitys
Fernando Ribeiro Mendes,
Sosiaaliturva
Sibila Marques,
Ikääntyneiden syrjintä
Carlos Fiolhas,
Luonnontieteet Portugalissa
Nuno Garoupa, *Oikeushallinto*
Luis de Sousa, *Korruptio*
Maria Filomena Mónica, *Kuolema*
Fernando Catroga, *Tasavalta*
Vítor Bento,
Talous, moraalit ja politiikka
Pedro Magalhães, *Kannatusmittaukset, vaalit ja yleinen mielipide*
Eduardo Cintra Torres,
Televisio ja julkinen palvelu
Tiago Pitta e Cunha,
Portugali ja meri

Kärryyn tai koriin saa siis halutessaan painavaa asiaa jo ennen hevi-osastolle siirtymistä. Kaksikymmentä näppäränpöytäkirjoja ja näpsäkästi ni-

dottua taskupainatetta muodostaa tehtailija Francisco Manuel dos Santosin jälkeläisten perustaman säätiön julkaiseman esseesarjan. Yhden nimkkeen hinta on kolme euroa ja risat. Kirjoittajat ovat tohtoreita, osa professoreita. Kokonaisuuden julklausuttuna tavoitteena on kannustaa kansalaisia osallistumaan yhteiskunnalliseen debattiin.

Kas vain, esillepanoon kuuluu myös kahdeskymmenesensimmäinen kirja. Sen nimi on *Filosofiaa suoraa päätä* tekijänään Desidério Murcho, brasilialaisen Ouro Preton yliopiston filosofianprofessori. Thomas Nagelia ja Bertrand Russellia kääntänyt mies on itse julkaissut aiemmin kirjat naturalisoidusta essentialismista ja logiikan paikasta filosofiassa, koonnut toimitteet elämän tarkoituksesta ja uskonetiikasta sekä laatinut valikoiman Orwellin esseistä. Hänen tuotantoonsa kuuluvat myös opas toisinajatteluun ja uudenkarhea *Seitsemän filosofista ajatusta, jotka kaiken kansan tulisi tuntea*.

Huomionarvoisinta tässä on filosofian sisältyminen sarjaan, sen yhdistyminen kansalaistaitoihin. Luonnon- ja yhteiskuntatieteellisen tietouden rinnalla, talous-, sosiaali-, kasvatustieteiden ja koulutusasioiden ohessa, filosofinen ymmärrys ja kyvykyys katsotaan osaksi yleissivistystä. Päivittäisen leipänsä (tai jauhojensa ja hiivansa) hakijalle tyrkytetään vero- ja tilastotietojen lisäksi tukea pohtimiseen, päättämiseen ja arvosteleamiseen.

Murchon kirjan sisukset ovat sen periaatteelliseen tärkeyteen verrattuna toisarvoisia, mutta huojentavasti niissäkin on itua ja ytyä. Heti alkusanoissa linjataan, että filosofian olennaisin kasvatustieteiden osana on harjaannuttaminen itsenäiseen valmiuteen ajatella monimutkaisia pulmia, joihin erityistieteet eivät anna suoraa vastausta. Auktoriteetteihin tiuhaan viittilöivän yliopistollis-tutkimuksellisen lähestymistavan sijaan Murcho yrittää johdattaa lukijan ”herpaantumattomaan

filosofiseen järkeilyyn”. Sen turvin sietää puntaroida ja kannattaa tai vastustaa esimerkiksi yritysten, hallitusten ja virkamiesten käytännön ratkaisuja.

Teoksen yhdeksän päälukua käsittelevät demokratiaa, vapautta, autonomiaa, arvoja, tunnetta, todellisuutta, sattumaa, päättelyä ja totuutta. Lyhyen päättöluvun jälkeen annetaan vielä jatkovinkkejä Descartesin *Meditationesista* muiden muassa Blackburnin ja Westonin tuuminta-aapisiin. Murchon ote on pääasiassa luotettava ja vetävä. Hänen tapausesimerkkinsä ovat silmiinpistävä useinkin seksuaalieleettisistä ja uskonnollisista teemoista, mikä mahdollistaa peittelemättömän liberaalin asennemuokkauksen. (Esseesarjan yleisestä suunnasta jotain kertoo se, että Justino muistetaan tieteellisten kiireittensä lisäksi myös ehtiväisyydestään poliitikkona, toimihän mies 00-luvun alun Barroson kokoomushallituksen sosiaalidemokraattisena opetusministerinä.) Eräät painotukset, kuten ”retoriikan” lyöminen ”substanssilla”, ovat huokeahkoja, mutta enimmäkseen kerrota on asiallista. Välttämättömänä tai edes kovin fiksunä tuskin voi pitää sitä, että tuputetaan laajalle yleisölle vaikkapa käsitteitä ’kontingenssi’, ’fallibilismi’, ’representaatio’ tai ’interlokuuttori’, jos kohta ne aukeavat latinapohjaiseen kieleen kasvaneille pykälää helpommin kuin fennougreille. Toisaalta esimerkiksi kansanvallan, holhouksen, keskinäisriippuvuuden ja monimuotoisuuden kysymyksistä kirjassa tehdään hyvää selkoa. Johtopäätöksissä on sävykkyytensä:

”Filosofia ei ole pelkkää mihinkään palautumattomien sisäminuuksien ilmaisua. Filosofia on arvokasta nimenomaan silloin, kun emme pidä sitä keskustelemattomien subjektiivisuksien piirissä vaan kiistanalaisena totuuksien etsintänä alueilla, joilla jokainen totuus näyttää pakenevan hyppeleistämme. Vaan yrittäkäämme

ja yrittäkäämme sinnikkäästi uudelleen. Sillä mikään ei takaa totuuksien löytämistä. [...] Inhimillisen erehtyvyyden tunnustamisesta seuraa, että hylätään viekoittelevat puheet ja dogmaattisuus.”

Kirjahyllyjä on muissakin yllättävissä paikoissa. Portugalilaisessa postissa on myynnissä jokin määrä samanlaista krääsää kuin nykyään Itellankin kaiken aikaa kutistuvissa ja yhä pienemmällä henkilökunnalla pyörivissä asiakaspisteissä. Mutta siinä missä suomalaisissa kustikontoreissa on suklaapatukoita, portugalilaisissa on romaaneita. Danielle Steelin ja Emma Wildesin lisäksi valittavana on muun muassa Paul Austeria, Karen Blixenia ja J. M. Coetzeta.

Ja jos avaa satunnaisen päivän ei nyt ihan satunnaisimman sanomalehden, marraskuinen keskiviikon *Publicon*, pääsee lukemaan 101-vuotiaan italialaisen taidefilosofin ja estetiikkaprofessorin Gillo Dorflesin haastattelun. Samassa aviisissa Euroopan pankkikriisiä arvioi toinen saapasmaan tietäjä, 86-vuotias kansainvälisen oikeuden, globaalitalouden ja demokratian tutkija Sabino Cassese.

Näitä esimerkkejä houkuttaisi käyttää kookkaanpuoleisen keissin todistusaineistona. Ne kun soveltuvat kohtuullisen hyvin havainnollistamaan eroa sivistystä, tutkimusta, kokemusta ja näkemystä arvostavan portugalilaisen kulttuurin ja suomalaisen teknokraattisen nousukaskulttuurin välillä. Tässä valaistua toisen EU-maan arkipäivän yhtä ulottuvuutta voisi maltillisemmin hyödyntää sen tähdentämisessä, miten Portugalissa, jopa universaalisti kynnisten journalistien joukossa, oppineisuuden halveksinta ja viisaudelle irvistely loistavat poissaolollaan, toisin kuin Suomessa.

Vaan tyydytään tässä kurkotamaan vieläkin rajatumpan päätelmään. Pitänehän muistaa, että moukkamaisessa menossamme, tai

vähintäänkin kuvia kumartamattomassa, tasavertaisuuden ihanteisiin (ainakin ideaalisti) nojaavassa ja pitkälti epämuodollisessa suhtautumistavassamme erinäisiin henkisen pääoman kasaumiin ja aineettoman omaisuuden kerryttäjiin, häälysentään jotain etua ja edistystäkin, ehkä myös radikaalia potentiaalia, eikä aivan pelkkää itseaiheutettua alaikäisyyttä. Siispä todetaan vain tämän verran: portugalilaisten ujos-telematon tapa pitää filosofiaa esillä ruokakaupoissa ja sanomalehtipalstoilla kielii ajatuksellisista ja toiminnallisista yhdistelmistä, joiden luontevaa toteutumista tai elpymistä estävät Suomessa aivan hyvin purettavissa olevat, kaikkea muuta kuin peruskallioonhakatut ajallis-paikkalliset estomme. Esimerkiksi tällaisista yhdistelmistä:

”Filosofia, mainonta ja päivittäiset tarpeet.”

”Filosofia ja arki.”

”Filosofia ja julkinen tila.”

”Filosofia, kuluttaminen ja maailmantalous.”

”Leipä, viini, artisokat ja filosofia.”

Kenen joukoissa seisot?

Kulttuurimarxilaisten kansainvälisestä salaliitosta saatiin syyskuun lopussa uusia, vastaansanomattomia todisteita. *Daily Mailin* verkkoversiossa James Delingpole raportoi eleestä, joka ajaa brittiläisen ”perinteen, kielen ja kulttuurin askeleen lähemmäksi sukupuuttoa”¹. Hyökkäys ei tällä kertaa tullut *polityrooista*, kaduilta tai kampuksilta vaan Britannian yleisradion kammiosta.

Romaanejakin julkaisseen Delingpolen, brittiläisen yläluokan touhukkaan puuhamiehen, hälytykellöt alkoivat soida pari päivää sen jälkeen, kun *The Mail on Sunday* uu-

tisoi etusivullaan näyttävästi BBC:n päätöksestä muuttaa toimituskäytäntöjään vuosilukujen ilmaisemisessa². Lehden väitteiden mukaan yleisradioyhtiö aikoi korvata kristilliset ajanlaskun lyhenteet BC (*Before Christ*, ”ennen Kristusta”) ja AD (*Anno Domini*, ”Herran vuonna”) poliittisesti korrekteilla varianteilla BCE (*Before Common Era*, ”ennen ajanlaskun alkua”) ja CE (*Common Era*, ”jälkeen ajanlaskun alun”). Delingpole tulkitse liiakahtuksen osoitukseksi ideologisen vasemmiston ”kattavasta suunnitelmasta tuhota länsimainen kulttuuri sisältäpäin”.

Tarkemmat silmääjät huomaativat, että BBC ei kategorisesti hylännyt perinteisiä merkintätapoja³. Linjauksessa jätetään eri tuotantoryhmien ja toimituskuntien päätettäväksi, mitkä lyhenteet sopivat parhaiten yleisradion kunkin osaston tarpeisiin⁴. Kalabaliikki näyttääkin saaneen alkunsa yksinomaan BBC:n verkkosivujen uskontoyksiköstä, joka haluaa ”nykyaikaisen käytännön mukaisesti” tarjota ”uskonnollisesti neutraalin vaihtoehdon” termeille BC ja AD.

Monet pitävät asiaa epäilemättä melko vähäpätöisenä. Suomessa voidaan saada pientä tyydytystä jo siitä, että epäelegantin eriparinen, latinalais-englantilainen AD–BC-pari saatiin vihdoinkin vaihdetuksi tasapainoisempaan mutta yhä meikaläisiä lyhenteitä epäsymmetrisempään vaihtoehtoon. Joku taas saattaa pitkin hampain niellä BBC:n selitykset puolueettomuudesta ja kielenkäytön päivittämisestä, semminkin kun akateemisissa piireissä jo sovelletaan lyhenteitä CE ja BCE verrattain sujuvasti. Toiset puolestaan mahtavat laiskasti kyseenalaistaa muutoksen motiivin, tarpeellisuuden tai toimivuuden. Mutta teoksen *Kuinna ollaan oikeassa. Olennainen opas vasemmistolaisten liberaalien saattamiseksi pois päiviltä* (2007) julkaissut Delingpole ei epäile poiketa debatin kultaiselta keskitieltä, onhan kyse elämästä ja kuolemasta, ”kult-

tuurin itsemurhasta”. Pienet muutokset nimittäin nakertavat yhteiskuntaa pikkuhiljaa, eivätkä sanat ole ikinä pelkkiä sanoja. ”Joka hallitsee kieltä, hallitsee kulttuuria. Joka hallitsee kulttuuria, voittaa sodan”, Delingpole muistuttaa kohtalokkaasti.

Osoittaakseen vasemmiston kielipolitiikan totalitaariset tarkoitukset sankarimme turvautuu George Orwellin dystooppisiin visioihin. Delingpole näkee lyhenteet BCE ja CE esimerkkinä orwellilaisesta ’uuskielestä’, joka pyrkii tekemään toisinajattelusta mahdotonta. Itse asiassa BBC:n tempaus kielii vuosikymmeniä jatkuneesta puljutuksesta. Prosessin kiihdyttämisestä käy syyttäminen New Labouria, johtotähtenään Tony Blair, jossa pitäisi nyt siis nähdä omanlaisensa piilomarxisti. Delingpolea tuntuvat korpeavan erityisesti eufemismit, sanakaappaukset sekä ”alkuperäisten merkitysten” ja konnotaatioiden nurinkäännöt. Ennen niin viehättävä ”elitismi” kalskahtaa nykyään ikävältä, koska tilalle on pakkosyötetty ”tasa-arvoa”, joka todellisuudessa tarkoittaa vain ”valtion masinoimaa keskinkertaisuutta”, Delingpole täsmentää.

Jäljet johtavat syltityhtealle, keneenpä muuhun kuin Herbert Marcuseen, tuohon ”kuolettavan vaaralliseen” marxilaiseen, joka pani alulle länsimaiden punamädätyksen. Delingpole opastaa, että Marcusen tavoitteena oli huojuttaa ”yhteiskunnan viimeisiä tukijalkoja”: traditiota, hierarkiaa ja järjestystä. Tämä sujuu ottamalla kieli haltuun ja vaientamalla vastustajat. Ideologiasta tekee aktuellin se, että Marcusen opetuslapset ovat levittäytyneet kaikkialle: yliopistoille, oikeuslaitokseen, hallintoon ja tietysti itse pimeyden ytimeen, BBC:lle. Delingpolea keltuttaa, että kaikesta tästä huolimatta juuri kukaan ei enää määrittele itseään marxilaiseksi. Opit on omaksuttu, mutta väriä ei tunnusteta.

Mikä siis eteen? Miten varautua kaikkialla lymyävien kasvottomien

marxilaisten sisäiseen uhkaan? Tai valmistautua kulttuurin tuhosta puhisevien patakonservatiivien puolustustaistoon? Parempi kai muistuttaa sekä pyhän sodan (kuviteltuja) osapuolia että hämmentyneitä sivustakatsajia tutuista säkeistä: ”Parodia on jo kauan ollut mahdotonta/ ne tekevät sen itse.”

Viitteet & Kirjallisuus

- 1 www.dailymail.co.uk/debate/article-2041518/JAMES-DELINGPOLE-How-BBC-fell-Marxist-plot-destroy-civilisation-within.html
- 2 Chris Hastings, BBC Turns Its Back on Year of Our Lord. 2,000 Years of Christianity Jettisoned for Politically Correct 'Common Era'. *The Mail on Sunday*, 25/ix/11. Verkossa: www.dailymail.co.uk/news/article-2041265/BBC-turns-year-Our-Lord-2-000-years-Christianity-jettisoned-politically-correct-Common-Era.html
- 3 Ks. esim. www.guardian.co.uk/politics/reality-check-with-polly-curtis/2011/sep/26/1 ja www.tabloid-watch.blogspot.com/2011/09/bc-and-ad-not-jettisoned-by-bbc.html
- 4 www.guardian.co.uk/science/the-lay-scientist/2011/sep/25/1

Occupy Everywhere

Arabikevään jälkeen uumoiltiin Euroopan syksyä. Demokratiavajeeseen turhautuneet espanjalaiset näyttivät jo alkukesästä mallia Barcelonassa, Madridissa ja monissa muissa kaupungeissa, kun *indignados* eli ”suuttuneet” leiriytyivät sankoin joukoin toreille ja turuille osoittamaan mieltä. Kesän kuluessa torikokoukset päätettiin hetkeksi lopettaa, ja uutta alkua kutsuttiin kokoon lokakuun 15. päiväksi ympäri maailmaa. Vanhan mantereen edelle ehätti kuitenkin Pohjois-Amerikka, jossa vetreistä vastamainoksistaan tunnetun kanadalaisen Adbusters-järjestön ja epämääräisen kuuluisan

Anonymous-hakkeriyhteisön koollekutsuma Occupy Wall Street -valtaus käynnistyi jo syyskuun puolivälissä.

Kun lokakuu sitten koitti, mielenosoituksia, torikokouksia ja valtauksia oli kutakuinkin kaikissa niin kutsutuissa läntisissä demokratoissa, Australiaa ja Uutta-Seelantia myöten. Ensimmäisiin mielenilmauksiin arvioitiin osallistuneen ihmisiä noin 950 kaupungissa; marraskuun alussa Occupy-paikkakuntia lasketaan olevan kolmatta tuhatta. Tällä haavaa Suomessa leiriäydään Helsingissä ja Turussa, mutta torikokouksia on pidetty myös esimerkiksi Tampereella, Vantaalla, Jyväskylässä ja Iisalmessa.

Mielenosoitukset ja leirit levisivät hämmästyttävän äkäisesti tavattoman laajalle. Myös poikkeuksellisen hierarkiaton ja vapaamuotoinen organisoituminen ällistyyttää. Kun arabikevään hallitusten kaatajat järjestäytyivät vailla johtajia, heitä sentään yhdisti eräs ylitsekäyvä tavoite: diktaattorin oli mentävä, sukuineen. Silti ilman näkyvää organisaatiota, puoluetta tai ismiä toimivat ihmisjoukot saivat sivustaseuraajat ymmälleen. Egyptissä Mohamed El-Baradeita tungettiin kuin käärmettä pyssyyn kansannousun kärjeksi, mutta niin johtajakandidaatti itse kuin liikekin kieltäytyivät kunniaista. Intellektuellit loistivat poissaolollaan arabikevään valokeiloista. Jälkikäteiset arviot puhuvat varovaisesti munasta ja kanasta: yhtäältä kansanjoukkoja lietsovia hahmoja ei ollut tarjolla, toisaalta joukot eivät sellaisia tarvinneetkaan.

Syksyn mittaan monet tahot ovat haukkuneet OWS-liikettä johtajuuden ja esikuvien sekä pitävän ja selvän vaatimuslistan puutteesta. Perinteinen protestiväki on pitänyt ohjelman uupumista heikkoutena ja etabloituneempi media suorastaan naurun aiheena. Liikkeen itsensä sisällä asia ei tunnu pahemmin vaivaavan. Kun Denverissä kaupungin pormestari vaati, että paikallinen leiri valitsee itselleen johtajan, jonka

kanssa on mahdollista neuvotella käytännön asioista, tekivät mielenosoittajat työtä käskettyä ja päätyivät valitsemaan eduskäyväkseen kolmivuotiaan bordercollien nimeltä Shelby.

Venkoilu perustuu tosiasiaan: leireillä ja kokouksilla ei ole johtajia eikä ohjelmia. Sen sijaan niillä on toimintatapa. Kuka tahansa saa osallistua tasavertaisena, eikä ketään pakoteta mihinkään. Tarvittavat päätökset tehdään niin kutsutuissa yleiskokouksissa, joissa asiat ratkaistaan useimmiten konsensusmenetelmällä, toisinaan enemmistöpäätöksin. Pitempään toimineissa ja suuremmissa leireissä on yleiskokouksen lisäksi monenlaisia temaattisia alaryhmiä, jotka huolehtivat tiedotuksesta, ruokahuollosta, viihtymisestä, kommunikaatioteknologiasta, puhtaanapidosta ja sen sellaisesta. Vapaus kehitellä ja lainailla ylittää koko liikkeen tasolle: paikalliset ryhmät toimivat, miten parhaaksi katsovat. Ne ovat osa maailmanlaajuisia liikehdintää siinä määrin ja sillä tavoin kuin haluavat.

Täyttää yksituumaisuutta tavoittelevat kokoukset ovat hitaita ja työläitä mutta samalla äärimmäisen demokraattisia. Onko tämä sitten hyvä vai huono asia, se lienee yksi OWS-liikkeen merkittävimmistä kokemuksista ja opetuksista osallistujilleen. Joka tapauksessa verkkainen eteneminen näyttää olevan kaikkien tiedossa. Monet yksittäiset valtausleirit pyrkivät sorvaamaan ensimmäiset tavoitteensa ja julistuksensa vasta vuonna 2012, jolloin myös konkreettisen kampanjoinnin on määrä alkaa.

Keinovalikoima on jo nykyisellään laaja. On pidetty lakkoja, muodostettu ihmisketjuja, saarrettu pankkeja, tehty taidetta, vallattu taloja asunnottomille, siirretty tilejä liikepankeista osuuskassoihin ja niin edelleen. Elämä leireissä saa niin ikään monia muotoja: on kirjastoja, opintopiirejä, luentoja, kokouksia, rumpurinkejä, yhteisneulontaa ja yh-

teislaulua. Opiskelijat ja koululaiset ovat paikoin liittyneet valtauksiin tai jäänet opinahjoistaan solidaarisuuden nimissä pois. Kreikasta, joka tuntuu pyristelevän jatkuvan puolimellakan kourissa, saatiin elähdyttäviä videoita sotilasparaatissa marssivista nuorista, jotka yhtäkkiä poikkeavatkin mielenosoittajien joukkoon. Sosiaalisessa mediassa levinneissä kuvissa egyptiläiset kantavat Tahrir-aukiolla julisteita, joissa tuetaan kovaan poliisimyllytykseen joutuneita yhdysvaltalaisvaltaajia. Ironisimmassa plakaatissa luvattiin, että Tunisia tunnustaa Yhdysvaltain kapinallisen välikaishallituksen.

Virkavalta on suhtaunut yllättävän nihkeästi ja monin paikoin väkivaltaisesti mielenilmauksiin, jotka ovat olleet rauhallisia ja rauhanomaisia. Ikään kuin tarkoituksena olisi heittää bensaa liekkeihin. Voimakkaampaa poliisiväkivaltaa on nähty ainakin New Yorkissa, Atlantassa, Oaklandissä, Melbournessa ja Pariisissa. Protestien alkupäivinä poliisitoimille oli kuviteltavissa hallinnollinen perustelu, jonka mukaan koko liikkeen saisi ehkä nitistettyä nappuunsa, kun heti laitetaan kova pehmeää vastaan. Mutta jyrkän linjan putkahtelu esiin kuukausien kuluessa vaikuttaa kummalliselta. Ylilyönnit ovat nimittäin muovanneet yleistä mielipidettä valtaajille otollisemmaksi.

Huonosti harkitut ja kehnosti toteutetut väliintulot ovat kääntäneet yllättäviäkin tahoja valtaajien puolelle. Esimerkiksi Lontoossa paikallinen anglikaaninen kirkko on joutunut ristipaineeseen. Osa pappisväestä halusi ajaa valtaajat pois Pyhän Paavalin katedraalin pihalta, koska he olivat turvallisuusrisksi ja ”haittasivat turismia”. Häätöaikaista kimpaantuneena pari kirkonmiestä päätti soveltaa tämänpuoleista kristillisyyttä ja erota eettisistä syistä tukeakseen liikettä. Lopulta kirkon johto vaihtui, ja valtaajien vaatimukset saivat tunnustusta.

Näkyvät hahmot ovat toki ot-

taneet osaa tapahtumiin, varsinkin mediatietoisessa New Yorkissa. Niin Judith Butler, Naomi Klein, Slavoj Žižek, Michael Moore, Cornel West kuin Jimmy Waleskin ovat käyneet luomassa henkeä joukkoihin. Antropologi David Graeber kuului Wall Streetin valtauksen alkupäivien aktiiveihin ja organisoijiin, jotka onnistuivat nipistämään nurkan kovahintaiselta saarelta, jossa edelleen usein on enemmän poliiseja kuin valtausleiriläisiä. Yhdysvalloissakaan älyköt eivät kuitenkaan ole omineet liikettä, päinvastoin. Vaikka Graeberin ajatuksia ja mielenosoituskokemusta hyödynnettiin erityisesti liikkeen alkuvaiheissa, antropologi ei ottanut kantaakseen sen paremmin näkyvän johtohahmon kuin takapirun viittaa¹.

Nykyään ei tapahdu vallankumouksellista liikehdintää ilman omaa teknologista määrettä. Filippiineillä koettiin tekstiviestivallankumous, Iranissa yritettiin Twitter-versiota ja Egyptin sekä Tunisian vallanvaihdot laitettiin Facebookin nimiin. Koska Twitteriä ja Yahoota epäiltiin Wall Streetin valtauksen alkupäivinä sensuurista (Yahoo pahoittelee myöhemmin ”#OWS” tai ”Occupy Wall Street” -ilmaisuja sisältäneiden sähköpostien kadonneen teknisen vian takia), valtauksen tiimoille on syntymässä uusi sosiaalisen median sovellus Vibe, joka välittää nimettömiä viestejä (kuiskauksia ja huutoja) tietyille etäsiyksille lähettäjistä. Verkosto, rihmasto, kapillaarinen valta, horisontaalinen organisaatio – nytkö nämä käsitteet ryhtyvät poliittisiin töihin?

Viite & Kirjallisuus

- 1 Ks. <http://blogs.wsj.com/ideas-market/2011/10/18/meet-the-anthropologist-who-helped-start-occupy-wall-street/>. Graeberin poliittisia tekstejä asian tiimoilta on julkaistu uudelleen otsikolla *Revolutions in Reverse*. Autonomedia, Brooklyn 2011. Nimiessee ”Vallankumous käänteisessä järjestyksessä” löytyy *niin & näin* 4/2009:stä.